

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

21 juni 2000

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het verdrag inzake verstandhouding en samenwerking
tussen het koninkrijk België, de Vlaamse Gemeenschap van België,
de Franse Gemeenschap van België, de Duitstalige Gemeenschap van België,
het Vlaamse Gewest van België, het Waalse Gewest van België,
het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van België en Oekraïne,
ondertekend te Brussel op 23 april 1997**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Inleiding

Het verdwijnen van de voormalige Sovjet-Unie eind 1991 is de geschiedenis ingegaan als één van de belangrijkste gebeurtenissen van de twintigste eeuw, niet alleen voor de wereld en Europa maar ook voor ons land. Het vormde een gebeurtenis die de hele wereld aanbelangde, omdat ze het einde inluidde van een totalitair imperium.

Ook voor Europa was het einde van de Sovjet-Unie een belangrijke gebeurtenis, omdat met het wegvallen van de Sovjetmacht voor de volkeren van Oost-Europa het pad werd geëffend naar een meerpartijdemocratie. Verschillende Oost-Europese staten zijn door een associatie met de Europese Unie verbonden, wat hen op termijn uitzicht op toetreding biedt. De Europese Unie staat de Oost-Europese landen bij in hun moeizame omschakeling naar een markteconomie die een noodzakelijke voorwaarde is voor welvaart en sociale rechtvaardigheid.

Tenslotte was het verdwijnen van Sovjet-Unie ook belangrijk voor België en voor Vlaanderen in het bijzonder, dat – meer dan ooit – een aanzienlijke bijdrage kan leveren tot de opbouw van het Europa van morgen en dat, op economisch gebied, toegang krijgt tot nieuwe markten die door het communisme decennialang vrijwel hermetisch gesloten zijn gebleven voor onze dynamische ondernemingen.

1. Belang van dit Verdrag : een schets van Oekraïne

Oekraïne verklaarde zich op 1 december 1991 onafhankelijk van de Unie der Socialistische Sovjetrepublieken (USSR), nadat het een verdrag voor economische samenwerking met de Russische Federatie en Wit-Rusland had ondertekend. Deze drie landen vormen het zgn. Slavisch Gemenebest.

Oekraïne heeft zich sindsdien in toenemende mate internationaal geïntegreerd.

Op 25 Juni 1992 ondertekende Oekraïne met tien andere staten (Albanië, Armenië, Azerbeidzjan, Bulgarije, Georgië, Griekenland, Moldavië, Roemenië, Rusland en Turkije) het "economisch akkoord van de Zwarte Zee". Zij richtten samen het

Economisch Samenwerkingsverband van de Zwarte Zee (BESC) op.

Oekraïne is lid geworden van het Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS), waarin de vroegere Sovjetrepublieken, met uitzondering van de drie Baltische staten, op economisch gebied verenigd zijn. Oekraïne heeft met de Westerse industrielanden een overeenkomst bereikt over de betaling van een deel van de schulden, ontstaan voor de ontbinding van de USSR. Op 9 juli 1997 ondertekenden Oekraïne en de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) een charter dat o.m. een Oekraïense vertegenwoordiging bij de NAVO, overleg op regelmatige tijdstippen en gezamenlijke legeroefeningen voorziet.

Met de Europese Unie werd op 14 juni 1994 een algemene partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSO) ondertekend. Deze PSO werd door de Europese Unie op 18 juli 1997 geratificeerd en trad op 1 maart 1998 in werking.

Oekraïne is tevens lid van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank.

Oekraïne werd formeel toegelaten tot de Raad van Europa op 9 november 1995. In februari 2000 kwam het tegemoet aan de vraag om de doodstraf af te schaffen.

Ook de verhouding met de voornaamste drie buurlanden verbetert. Zo hebben Oekraïne en de Russische Federatie op 31 mei 1997 een vriendschapsverdrag ondertekend. Dit bilateraal verdrag bevat een akkoord over de gemeenschappelijke grens, met inbegrip van de Krim. Dit schiereiland in de Zwarte Zee behoort voortaan onbetwistbaar tot Oekraïne, met dien verstande dat de marinebasis Sebastopol voor twintig jaar aan Rusland wordt verpacht. De twee landen komen overeen dat ze hun grondgebied niet ten nadele van elkaar door derde staten zullen laten gebruiken.

Met Roemenië werd op 2 juni 1997 een verdrag van goed nabuurschap en samenwerking ondertekend. Dit verdrag regelt de grensafbakening tussen de twee landen. Met Polen verlopen de diplomatieke betrekkingen optimaal.

Wat de betekenis van Oekraïne op zichzelf betreft, valt op dat het land een enorm potentieel heeft aan middelen in elke betekenis : het telt 52 miljoen inwoners, bezit veel soorten delfstoffen (petroleum, aardgas, steenkool, enzovoort), heeft een vruchtbare bodem, beschikt over een degelijk opgeleide bevoorkering, enzovoort. Dit potentieel moet op

korte termijn gevaloriseerd kunnen worden via de voortzetting van de privatisering en de demilitarisering van de economie, het herstel van de milieuschade en de verbetering van de infrastructuur.

Recent zijn er gunstige signalen die op een positieve ontwikkeling wijzen : er is sinds 1996 een nieuwe grondwet van kracht, de regelgeving wordt vereenvoudigd en aangepast aan de markteconomie, de privatisering verloopt traag, maar maakt toch vorderingen. Er is hoop dat door de betere samenwerking tussen president en parlement, die sinds de verkiezingen van november 1999 tot stand kwam, de hervormingen eindelijk echt van start kunnen gaan.

Het voorliggende Verdrag van samenwerking poogt hiertoe onrechtstreeks een bijdrage te leveren.

2. Het ontstaan van het Verdrag

De onafhankelijkheid van Oekraïne werd door België op 31 december 1991 erkend. Diplomatieke betrekkingen werden op 10 maart 1992 aangeknoopt en België opende daarop een ambassade in Kiev. De Oekraïense regering sprak toen de wens uit een nieuw politiek en juridisch kader te scheppen waarin de bilaterale relaties zich zouden kunnen ontwikkelen. In december 1992 deed het hiervoor het voorstel een algemeen verdrag inzake verstandhouding en samenwerking te sluiten.

Twee redenen van overwegend politieke aard zetten de federale en de gefedereerde regeringen in België aan op dit voorstel in te gaan, namelijk het belang van Oekraïne op zichzelf en de bezorgdheid ten opzichte van dit land een houding aan te nemen die vergelijkbaar is met die jegens Rusland. De federale en gefedereerde regeringen hebben zich immers voorgenomen om met dit land een gelijkaardig verdrag te sluiten. Dat verdrag werd reeds op 8 december 1993 ondertekend en bij het Vlaams decreet van 4 februari 1997 goedgekeurd.

In 1993 werden de eerste verdragsontwerpen uitgewisseld. In toepassing van het Samenwerkingsakkoord tussen de federale en de gefedereerde overheden inzake de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen, werd de "gemengde" aard hiervan op 19 juli 1994 bevestigd door de Werkgroep "gemengde verdragen", adviserend college voor de interministeriële Conferentie buitenlands beleid (ICBB). De ICBB heeft deze beslissing op 29 september 1994 bekrachtigd.

Daarom werd een nieuw (tweede) ontwerp aan Belgische zijde opgesteld door de bevoegde federale en gefedereerde vakministeries samen. Zowel de Gewesten als de Gemeenschappen waren bij dit overleg betrokken.

Aangezien in dat ontwerp van Verdrag twee artikelen betrekking hadden op aangelegenheden die betrekking hebben op de werking van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU), heeft het Groothertogdom Luxemburg op een bepaald ogenblik de wens geuit als partij bij dit Verdrag betrokken te worden. De Werkgroep "gemengde verdragen" vond dit echter een bezwaar, omdat de opzet van dit Verdrag essentieel een bilateraal karakter heeft. In januari 1996 liet het Groothertogdom Luxemburg, na overleg binnen de Belgisch-Luxemburgse Administratieve Commissie (CABEL), weten dat het afzag van deelneming aan de onderhandelingen.

In maart 1996 werd dan, rekening houdende met de Luxemburgse beslissing, een derde, aangepast ontwerp aan Oekraïne bezorgd. Wegens het feit dat de Oekraïense overheid zich nog niet definitief uitgesproken had over de inhoud hiervan, kon het Verdrag niet ondertekend worden in mei van datzelfde jaar, tijdens het bezoek aan Kiev van de federale minister van Buitenlandse Zaken, Eric Derycke.

De plechtige ondertekening zou pas plaatsvinden op 23 april 1997 tijdens het officieel bezoek van de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken van Oekraïne, Hennady Oedovenko, aan Brussel. Overeenkomstig het voorstel van de Werkgroep "gemengde verdragen" en de beslissing van de ICBB, werd het Verdrag aan Belgische zijde medeondertekend. Dit betekent dat een hiertoe gemachtigd lid van de Vlaamse regering ondertekende, naast een gemachtigde van de federale overheid en van de andere gefedereerde overheden in België. Voor Vlaanderen ondertekende mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, de toenmalige minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid.

3. De algemene draagwijdte van het Verdrag

Dit algemeen Verdrag inzake verstandhouding en samenwerking heeft tot doel aan de bilaterale betrekkingen tussen België en Oekraïne een impuls te geven door middel van het kader dat het schept. De basis ervan wordt vooreerst gevormd door de internationale principes van wederzijdse achting,

gelijkheid in rechten en eerbied voor de soevereiniteit en de politieke onafhankelijkheid. Bovendien steunt het Verdrag op de wederzijdse gehechtheid aan de waarden als mensenrechten, democratie en rechtszekerheid.

In de preambule wordt gesteld dat Oekraïne één van de opvolgingsstaten is van de Unie der Socialistische Sovjetrepublieken (USSR). Er wordt onderstreept dat de verdragspartijen ervan overtuigd zijn dat de bilaterale relaties gebaseerd dienen te worden op vertrouwen en waarden.

Bovendien wordt gesteld dat de twee verdragspartijen zich in hun beleid laten leiden door de idee aan een verenigd Europa te willen bouwen.

De inhoud van dit Verdrag is gelijklopend met die van het algemene Samenwerkingsverdrag dat tussen de Belgische overheden en de Russische Federatie werd gesloten, zoals boven vermeld.

Het Verdrag creëert een algemeen kader dat de uitbouw en de intensivering van de bilaterale relaties mogelijk maakt. Het legt voorts de basis voor de samenwerking op specifieke domeinen, die ofwel tot de federale, ofwel tot de gefedereerde bevoegdheden behoren. In al die sectoren kunnen dus later bijzondere overeenkomsten worden gesloten ter vervanging van de bestaande verdragen tussen België en de voormalige USSR. Deze blijven van kracht tot op het tijdstip dat nieuwe verdragen worden gesloten.

De gefedereerde bevoegdheden die in dit Verdrag aan bod komen betreffen voornamelijk de economische samenwerking, inclusief het investerings- en energiebeleid, het vervoer en de landbouw (artikelen 10 en 11), alsook het wetenschappelijk onderzoek (artikel 14) en de milieubescherming (artikel 16). Ook gemeenschapsaangelegenheden zoals de kunst, de sport en het onderwijs komen voor specifieke overeenkomsten in aanmerking (artikel 15). De federale bevoegdheden betreffen vooral de militaire en juridische samenwerking.

4. De commentaar per artikel van het Verdrag

Artikel 1

Dit artikel bevat de wens van de verdragspartijen om aan de bilaterale relaties een sterk elan te

geven en dit op grond van fundamenteel democratische beginselen.

Artikel 2

De partijen benadrukken in dit artikel het belang en de rol van de Organisatie van de Verenigde Naties. Daarenboven stellen de partijen dat ze actieve steun zullen verlenen aan het ondernemen van doeltreffende acties op het gebied van preventieve diplomatie.

Artikel 3

Hier worden de rol en de taken van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) opnieuw bevestigd. De verdragspartijen zullen zich inspannen om de rol van de OVSE inzake preventieve diplomatie en de vreedzame regeling van geschillen te versterken.

Artikel 4

Hierin wordt het belang onderlijnd van het streven naar stabiliteit en veiligheid.

Bovendien benadrukken de partijen het belang van de integrale uitvoering en de naleving van de overeenkomsten inzake conventionele, chemische, biologische en nucleaire wapens. De Belgische federatie is verheugd omtrent de toetreding van Oekraïne als staat zonder kernwapens tot het Non-Proliferatieverdrag, zoals het in Lissabon op 23 mei 1992 werd gesloten.

Artikel 5

In dit artikel wordt verwezen naar de rol van de Europese Unie (EU) en naar de steun vanwege de Belgische federatie voor de toenadering van Oekraïne tot de EU. De Belgische overheden juichen de Oekraïense toetreding tot de Raad van Europa op 9 november 1995 toe.

Artikel 6

Hier worden de modaliteiten van de bilaterale ontmoetingen vermeld. De partijen zullen hun bilaterale ontmoetingen op passend niveau uitbreiden, met inbegrip van het hoogste niveau.

Artikel 7

Dit artikel betreft de uitwerking van de contacten tussen de militaire overheden.

Artikel 8

In dit artikel onderlijnen de partijen het belang dat ze hebben bij een goede juridische en consulaire samenwerking. De samenwerking tussen hun respectieve rechtsinstellingen zal bevorderd worden.

Artikel 9

Hierin wordt het voornemen van de partijen vermeld om samen te werken op het vlak van het immigratiebeleid, teneinde oplossingen te vinden voor de problemen, veroorzaakt door illegale activiteiten.

Artikel 10

Dit artikel bevat de verbintenis van de verdragspartijen om het geschikte kader te scheppen voor de doeltreffende ontwikkeling van de economische betrekkingen. Het bevat tevens de verbintenis om op een snelle manier overeenstemming te bereiken over de regeling van geschillen.

Artikel 11

Dit artikel somt een aantal concrete thema's van economische samenwerking op en voorziet daarnaast in de inrichting van een Gemengde Commissie.

Artikel 12

Hier wordt de wederzijdse verbintenis vermeld aangaande de ontwikkeling van de samenwerking op humanitair vlak.

Artikel 13

In dit artikel wordt het belang onderlijnd van de verbintenissen op het vlak van de vrijheid van verplaatsing en van reizen.

Artikel 14

Dit artikel bevat de verbintenis van beide partijen om samen te werken op het gebied van het fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek.

Artikel 15

Hier wordt het principe aangehaald volgens hetwelke de partijen van oordeel zijn dat cultuur, kunst, onderwijs, informatie, sport en uitwisselingsprogramma's voor jongeren prioritaire terreinen van samenwerking zijn.

Artikel 16

Dit artikel vermeldt de verbintenis van de verdragspartijen om samen te werken op het vlak van de milieubescherming, in het bijzonder op het vlak van de nucleaire veiligheid.

Artikel 17

Dit artikel bevat de slotbepalingen van het verdrag met betrekking tot de inwerkingtreding, de duur en de opzegging.

5. Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht op 4 mei 2000 (referte L.30.071/1) advies uit. De Raad formuleerde geen opmerkingen.

Brussel, 19 mei 2000.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Financiën, Begroting,
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAEL

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Welzijn,
Gezondheid en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,
Brusselse Aangelegenheden en
Ontwikkelingssamenwerking,*

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,*

Johan SAUWENS

*De Vlaamse minister van Economie,
Ruimtelijke Ordening en Media,*

Dirk VAN MECHELEN

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met het verdrag inzake verstandhouding en samenwerking tussen het koninkrijk België, de Vlaamse Gemeenschap van België, de Franse Gemeenschap van België, de Duitstalige Gemeenschap van België, het Vlaamse Gewest van België, het Waalse Gewest van België, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van België en Oekraïne, ondertekend te Brussel op 23 april 1997

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet betreft een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Het Verdrag inzake verstandhouding en samenwerking tussen het koninkrijk België, de Vlaamse Gemeenschap van België, de Franse Gemeenschap van België, de Duitstalige Gemeenschap van België, het Vlaamse Gewest van België, het Waalse Gewest van België, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van België en Oekraïne, ondertekend te Brussel op 23 april 1997, zal volkomen uitwerking hebben.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting,
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAEL

*De minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Steve STEVAERT

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen,

Mieke VOGELS

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking,

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

De Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme,

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,

Johan SAUWENS

De Vlaamse minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media,

Dirk VAN MECHELEN

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet betreft een gemeenschaps- en gewest-aangelegenheid.

Artikel 2

Het Verdrag inzake verstandhouding en samenwerking tussen het koninkrijk België, de Vlaamse Gemeenschap van België, de Franse Gemeenschap van België, de Duitstalige Gemeenschap van België, het Vlaamse Gewest van België, het Waalse Gewest van België, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van België en Oekraïne, ondertekend te Brussel op 23 april 1997, zal, wat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest betreft, volkomen uitwerking hebben.

Brussel, 19 mei 2000.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Financiën, Begroting,
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAELE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Welzijn,
Gezondheid en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,
Brusselse Aangelegenheden en
Ontwikkelingssamenwerking*

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,*

Johan SAUWENS

*De Vlaamse minister van Economie,
Ruimtelijke Ordening en Media,*

Dirk VAN MECHELEN
